Watendakazi pamoja na Paulo

Wafahamu watu walioshiriki kazi na ufuatilie mahusiano yao kupitia rejea za Biblia.

Barnaba: kutia moyo kunakohitaji kujitoa

Barnaba alimpokea Paulo wakati wengine walipomwogopa, akamshirikisha katika huduma huko Antiokia, na akasafiri naye. Matendo inaonyesha ukarimu wake na jinsi alivyotia moyo, pamoja na migogoro mikubwa, na kuruhusu wasomaji kuheshimu huduma yake bila kumchukulia kama asiye na kasoro.

Kumkaribisha aliyekuwa adui

Matendo inamtambulisha Barnaba kwanza kama Yusufu, Mlawi kutoka Kipro, anayetoa mapato ya shamba kwa ajili ya jumuiya. Baadaye anamtetea Sauli mbele ya mitume wakati waamini wanapomwogopa aliyekuwa mtesaji. Kumkaribisha huko kunahusishwa na ushuhuda kuhusu maisha ya Sauli yaliyobadilika. Barnaba ni mfano wa ukarimu na kumtetea mtu kwa utambuzi, si kuamini bila kuchunguza kila dai la mabadiliko ya kiroho.

Matendo 4:36–37 · Matendo 9:26–30

Kuimarisha Antiokia na kusafiri kwenda maeneo mengine

Akitumwa Antiokia, Barnaba anatambua neema ya Mungu na kuhimiza uvumilivu. Anamtafuta Sauli huko Tarso na kumleta ili wafundishe kwa kipindi kirefu. Kisha jumuiya ya Antiokia inawatuma pamoja. Safari yao ina mapokezi mazuri na mateso; huko Listra wanakataa ibada iliyoelekezwa kwao wenyewe. Utume unawaita watu kwa Mungu aliye hai badala ya kuwatukuza wajumbe wake.

Matendo 11:19–26 · Matendo 13:1–3 · Matendo 14:8–18

Kutofautiana bila kufuta uaminifu

Wagalatia inaeleza kwamba Barnaba alivutwa kushiriki kujitenga na wasio Wayahudi katika ushirika wa chakula huko Antiokia. Baadaye Matendo inaeleza kutofautiana kwake kwa ukali na Paulo kuhusu kumchukua Yohana Marko, na kisha wanasafiri tofauti. Hakuna kati ya matukio hayo linalopaswa kubadilishwa kuwa simulizi la uadui wa kudumu lililobuniwa. Simulizi zao zinahimiza kusahihishana kwa uaminifu na kuwalea wafanyakazi wenza kwa subira, huku zikihifadhi umuhimu wa injili kuliko sifa ya kiongozi yeyote.

Wagalatia 2:11–14 · Matendo 15:36–41

Rejea za Biblia

Matendo 4:36–37 · Matendo 9:26–30 · Matendo 11:19–26 · Matendo 13:1–3 · Matendo 14:8–18 · Wagalatia 2:11–14 · Matendo 15:36–41

Vyanzo

- Matendo

  Matendo 7–28; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

Sila: kutia moyo wakati wa shinikizo

Sila alikuwa kiongozi na nabii kutoka Yerusalemu ambaye aliambatana na ujumbe wa baraza kwenda Antiokia, na baadaye akasafiri na Paulo. Kwa kawaida anahusishwa na Silwano anayetajwa katika utangulizi wa barua za Paulo, ingawa Matendo haielezi wazi aina hizo mbili za jina.

Sauti ya kuaminika kutoka Yerusalemu

Matendo inamweka Sila miongoni mwa wanaume waliochaguliwa kuambatana na barua ya Yerusalemu kwenda Antiokia. Yeye na Yuda Barsaba wanawatia waamini moyo kwa maneno mengi kama manabii. Kuwapo kwao wenyewe kunasaidia kufikisha uamuzi wa jumuiya kuhusu kushirikishwa kwa wasio Wayahudi. Ujumbe si waraka uliotengwa peke yake: watu wa kuaminika wanaeleza, wanaimarisha na kusaidia jumuiya kuelewa maana yake katika maisha ya kila siku.

Matendo 15:22–35

Ushirika katika mateso

Paulo anamchagua Sila baada ya kutengana na Barnaba. Huko Filipi, wote wawili wanapigwa na kufungwa gerezani; Matendo inaeleza maombi na kuimba kwao, tetemeko la ardhi, hali ngumu ya mlinzi wa gereza, na mwitikio wa nyumba yake. Simulizi pia linaeleza uraia wao wa Rumi na kudai kutambuliwa hadharani. Imani katika Kristo haihitaji kujifanya kuwa unyanyasaji wa mamlaka unakubalika au kwamba kuteseka ni ishara ya kushindwa binafsi.

Matendo 15:40–41 · Matendo 16:19–40

Mtandao nyuma ya barua

1 Wathesalonike na 2 Wathesalonike zinamtaja Silwano pamoja na Paulo na Timotheo, huku 2 Wakorintho ikikumbuka kutangaza kwao injili pamoja. Hili linaunga mkono kuelewa utume kama kazi ya pamoja badala ya kazi ya shujaa mmoja. Kumhusisha na Sila ni jambo la kawaida, lakini wasifu unaozingatia ushahidi unatofautisha hitimisho hilo kuhusu jina na vifungu vinavyomtaja wazi. Kutia moyo, kusafiri na kuwapo kwa subira ni huduma zenye thamani zenyewe.

1 Wathesalonike 1:1 · 2 Wathesalonike 1:1 · 2 Wakorintho 1:19

Rejea za Biblia

Matendo 15:22–35 · Matendo 15:40–41 · Matendo 16:19–40 · 1 Wathesalonike 1:1 · 2 Wathesalonike 1:1 · 2 Wakorintho 1:19

Vyanzo

- Matendo

  Matendo 7–28; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

Timotheo: kuwajali watu kwa uaminifu hata ukiwa mbali

Timotheo alikuwa mfanyakazi mwenza aliyeaminiwa, ambaye safari zake zilisaidia kutegemeza jumuiya ambazo Paulo hakuweza kuzitembelea mwenyewe. Barua za Paulo zinakazia huduma yake iliyothibitishwa na kuwajali wengine, zikionyesha kwamba kufikisha habari na kuwaimarisha waamini zilikuwa kazi muhimu katika utume.

Kujiunga na utume mpana zaidi

Matendo inaweka mwanzo wa ushiriki wa Timotheo huko Listra, ambako waamini wanampendekeza kwa Paulo. Mama yake alikuwa Myahudi na baba yake Mgiriki. Uamuzi wa Paulo wa kumtahiri unasimuliwa katika mazingira hayo ya utume wa mahali. Usome pamoja na kukataa kulazimisha kutahiriwa kwa Tito, aliyekuwa Mgiriki: hali hizo zinatofautiana, na wala hakuna inayofanya tohara kuwa msingi wa wokovu katika Kristo.

Matendo 16:1–5 · Wagalatia 2:1–5

Mwakilishi wa kuaminika

Paulo anamtuma Timotheo kuwaimarisha Wathesalonike na anapata habari zenye kutia moyo anaporudi. Katika Wafilipi, anasifu kujali kwake kwa dhati na huduma yake iliyojaribiwa. Maelezo haya yanaonyesha wajibu, uhusiano na kuaminiana; hayatoi ratiba kamili ya safari. Barua kadhaa pia zinamtaja Timotheo katika salamu za mwanzo, zikiwakumbusha wasomaji kwamba barua za Paulo zinatokana na jumuiya inayofanya kazi pamoja.

1 Wathesalonike 3:1–10 · Wafilipi 2:19–24 · 2 Wakorintho 1:1

Kujifunza uongozi mwaminifu

Barua zilizoandikwa kwa Timotheo zinaunganisha mafundisho, tabia na kulijali kanisa. Usomaji wa jadi wa Kikristo huzipokea kama ushauri wa Paulo; wanazuoni wengi wa kisasa hupinga kwamba ziliandikwa moja kwa moja na Paulo. Ushahidi wa maisha yake katika barua ambazo hazipingwi kuwa ziliandikwa na Paulo unabaki muhimu katika

mitazamo yote miwili. Mfano wa Timotheo unaelekeza fikira kwenye kuwajali watu kama Kristo na uaminifu unaothibitishwa kwa matendo, badala ya umaarufu wa kiongozi au taswira ya tabia yake iliyobuniwa.

1 Timotheo 4:12–16 · 2 Timotheo 1:5–7 · Wafilipi 2:20–22

Rejea za Biblia

Matendo 16:1–5 · Wagalatia 2:1–5 · 1 Wathesalonike 3:1–10 · Wafilipi 2:19–24 · 2 Wakorintho 1:1 · 1 Timotheo 4:12–16 · 2 Timotheo 1:5–7 · Wafilipi 2:20–22

Vyanzo

- Matendo

  Matendo 7–28; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- An Introduction to the New Testament

  Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), sura 30–31, “Who Wrote Titus and I Timothy?” na “II Timothy and Possibilities about the Pastorals”.

Prisila na Akila: kazi, mafundisho na ukarimu

Prisila na Akila walifanya kazi pamoja na Paulo, walisaidia kumfundisha Apolo, walilikaribisha kanisa nyumbani mwao, na walihatarisha maisha yao kwa ajili ya Paulo. Matendo na barua zinaonyesha huduma yao ya pamoja katika miji kadhaa bila kueleza kila walikohamia wala tukio lililosababisha hatari hiyo.

Kufanya kazi pamoja huko Korintho

Matendo inamtambulisha Akila, Myahudi kutoka Ponto, na mke wake Prisila huko Korintho, baada ya kuondoka Italia kufuatia amri ya Klaudio kuhusu Wayahudi huko Rumi. Paulo anakaa na kufanya kazi nao kwa sababu wana ufundi mmoja. Karakana yao ni sehemu ya simulizi la utume: kazi ya kujipatia riziki, mazungumzo, safari na ukarimu vinaungana kama sehemu za huduma ya Kikristo, badala ya kushindana.

Matendo 18:1–3

Kumsaidia mwalimu mwenye kipawa kukua

Huko Efeso, wenzi hawa wanamsikia Apolo na kumweleza njia ya Mungu kwa usahihi zaidi. Matendo inamtaja kuwa mfasaha na mwenye maarifa, huku bado akihitaji kufundishwa. Tukio hili linahimiza kusahihisha kwa subira bila kumfafanua Apolo kwa mapungufu yake tu. Pia linaonyesha wazi ushiriki wa Prisila na Akila wote wawili. Kifungu hakielezi ibada ya kuwekwa wakfu wala kumaliza kila mjadala wa baadaye kuhusu nyadhifa za kanisa.

Matendo 18:18–28

Nyumba zilizofunguliwa na maisha yaliyohatarishwa

Paulo anawaita wafanyakazi wenzake katika Kristo na kuwashukuru kwa kuhatarisha maisha yao, lakini hataji tukio lenyewe. Warumi na 1 Wakorintho zinataja kanisa linalokutana nyumbani mwao katika mazingira tofauti ya barua hizo. Mfano wao unazialika familia kufanya nyumba zao kuwa mahali pa kupokea watu na kuwalea katika imani. Hauhitaji kubadili makadirio yasiyo na uhakika kuhusu safari zao kuwa wasifu wa kina.

Warumi 16:3–5 · 1 Wakorintho 16:19

Rejea za Biblia

Matendo 18:1–3 · Matendo 18:18–28 · Warumi 16:3–5 · 1 Wakorintho 16:19

Vyanzo

- Matendo

  Matendo 7–28; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

Lidia: kusikiliza, ukarimu na jumuiya mpya

Matendo inamweleza Lidia kama mfanyabiashara wa bidhaa za rangi ya zambarau kutoka Thiatira, anayemsikiliza Paulo huko Filipi, anauitikia ujumbe, na kuwakaribisha wamisionari nyumbani mwake. Ukarimu wake unakuwa sehemu ya maisha ya jumuiya mpya ya Kikristo.

Msikilizaji kando ya mto

Kundi la Paulo linakutana na wanawake waliokusanyika kwa maombi nje ya lango la Filipi. Lidia yuko miongoni mwao, mwabudu wa Mungu ambaye Bwana anaufungua moyo wake kuzingatia ujumbe wa Paulo. Matendo inataja kazi yake na mji alikotoka, lakini haisemi hali yake ya ndoa, kiwango halisi cha utajiri wake wala historia yake kamili ya dini. Maeneo hayo yasiyoelezwa yanapaswa kubaki wazi katika usimulizi na vielelezo.

Matendo 16:11–14

Nyumba iliyofunguliwa

Baada ya kubatizwa yeye na watu wa nyumba yake, Lidia anawasihi wasafiri wakae kwake. Kifungu kinaonyesha imani ikionekana kwa vitendo katika ukarimu. Wakristo hutofautiana kuhusu jinsi ubatizo wa nyumba unavyohusiana na desturi za baadaye za ubatizo; maandishi hayaorodheshi watu wa nyumba hiyo wala umri wao. Kwa hiyo yasitumike kuamua suala hilo pana kwa kutumia maelezo yaliyobuniwa.

Matendo 16:15

Mahali pa kutia moyo panapoendelea

Paulo na Sila wanapotoka gerezani, wanamtembelea Lidia na kuwatia waamini moyo kabla ya kuondoka. Kwa hiyo nyumba yake inahusishwa na mkusanyiko wa jumuiya, ingawa Matendo haimpi wadhifa maalumu wa baadaye wala kueleza shughuli zake zilizofuata. Wasomaji wanaweza kuheshimu mchango wake muhimu bila kuuongezea maelezo. Simulizi lake linaunganisha hatua ya Mungu, kusikiliza kwa makini, na kutumia nyumba kwa ukarimu kwa ajili ya watu wa Kristo.

Matendo 16:40 · Wafilipi 1:3–7

Rejea za Biblia

Matendo 16:11–14 · Matendo 16:15 · Matendo 16:40 · Wafilipi 1:3–7

Vyanzo

- Matendo

  Matendo 7–28; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

Tito: kushirikishwa kwa wasio Wayahudi na upatanisho mgumu

Tito anaonekana katika barua za Paulo kama mfanyakazi mwenza Mgiriki, mpatanishi aliyeaminiwa katika uhusiano na Korintho, na mshirika wa kuratibu ukarimu. Kutotahiriwa kwake ni muhimu katika Wagalatia kwa sababu wasio Wayahudi ni wa Kristo bila kulazimika kuwa Wayahudi kwanza.

Mtu katika suala lililobishaniwa

Paulo anamchukua Tito kwenda Yerusalemu na anaripoti kwamba Tito hakulazimishwa kutahiriwa. Katika Wagalatia, maelezo haya kuhusu mtu binafsi yanaunga mkono uhuru wa waamini wasio Wayahudi na ukweli wa injili. Ziara ya Yerusalemu inayotajwa katika barua imehusishwa na ziara tofauti katika Matendo; nafasi ya Tito isitumike kufanya mpangilio mmoja wa matukio uliokadiriwa uonekane kuwa na uhakika.

Wagalatia 2:1–10

Kufikisha habari ngumu

2 Wakorintho inaeleza wasiwasi wa Paulo alipokuwa akimsubiri Tito na faraja yake Tito alipoleta habari kuhusu mwitikio wa Wakorintho. Tito pia anashiriki katika mchango kwa ajili ya waamini wa Yerusalemu. Yeye si njia ya kufikisha habari tu: Paulo anasifu jinsi anavyowajali watu na ushirika wake. Vifungu hivi vinaonyesha juhudi za kihisia na usimamizi wenye uwajibikaji vinavyoambatana na upatanisho wa kanisa.

2 Wakorintho 2:12–13 · 2 Wakorintho 7:5–16 · 2 Wakorintho 8:16–24

Kujali, kufundisha na uadilifu

Barua iliyoandikwa kwa Tito inaeleza kazi huko Krete, kuwekwa kwa wazee, mafundisho sahihi na kutenda mema. Wanazuoni hubishana kuhusu uandishi wa moja kwa moja wa Paulo wa Barua za Kichungaji, huku tafsiri ya jadi ya kiinjili ikiutetea. Mjadala huo unapaswa kutajwa wazi. Katika maelezo yote, uongozi wa Kikristo unawajibika kwa neema ya Kristo inayookoa na matunda yake katika mwenendo wa kuaminika, si kwa maneno yenye ushawishi pekee.

Tito 1:5–9 · Tito 2:11–14

Rejea za Biblia

Wagalatia 2:1–10 · 2 Wakorintho 2:12–13 · 2 Wakorintho 7:5–16 · 2 Wakorintho 8:16–24 · Tito 1:5–9 · Tito 2:11–14

Vyanzo

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- Mpangilio wa matukio wa Barua za Paulo

  Mpangilio wa matukio wa Barua za Paulo: Matendo, barua, misingi ya tarehe kutoka ushahidi wa nje, na makadirio ya historia yenye maelezo wazi ya mipaka yake.

- An Introduction to the New Testament

  Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), sura 30, “Who Wrote Titus and I Timothy?”.

Fibi: huduma, ukarimu na kuaminiwa

Paulo anampendekeza Fibi wa Kenkrea kwa Wakristo wa Rumi, akimtambulisha kama mtumishi au mhudumu mwaminifu na mfadhili. Wazo kwamba alibeba barua ya Warumi ni hitimisho linalokubaliwa na wengi kutokana na utambulisho huo; barua yenyewe haisemi hivyo moja kwa moja.

Mshiriki wa utume aliyetajwa kwa jina

Warumi 16:1–2 inamtambulisha Fibi na kanisa la Kenkrea, na kuwaomba Wakristo wa Rumi wampokee na kumsaidia. Paulo pia anakiri msaada aliompa yeye na wengine wengi. Maelezo haya yanaonyesha huduma ya vitendo ya mwanamke ndani ya mtandao uliotegemeza utume. Hayatoi umri wake, historia ya familia yake, kiwango halisi cha mali yake wala maelezo kamili ya majukumu yake.

Warumi 16:1–2

Maana ya majina ya huduma yake

Neno la Kigiriki diakonos linaweza kutafsiriwa kuwa mtumishi, mhudumu au shemasi. Wakristo hutofautiana kuhusu kama kifungu hiki kinataja wadhifa wa kanisa uliokuwa umefafanuliwa wakati huo. Kumtaja kama mfadhili kunaonyesha msaada mkubwa bila kutaja kila namna ya msaada huo. Mambo yote mawili yanahitaji kuhifadhiwa: Paulo anaheshimu huduma yake hadharani, na hatuwezi kuingiza moja kwa moja makundi ya nyadhifa za kanisa za leo katika utambulisho huu mfupi.

Warumi 16:1–2

Kumpokea mtu pamoja na barua

Utambulisho mwanzoni mwa Warumi 16 unaonyesha uwezekano kwamba Fibi ndiye aliyebeba barua; hauhifadhi ratiba ya kuifikisha wala maandishi ya maelezo yake kuhusu Warumi. Ombi halisi la Paulo linahusu kumpokea na kumsaidia. Jumuiya inayoundwa na Kristo huwapokea waamini wasiowafahamu kwa kuwajali kwa vitendo, hutambua huduma ya wanawake, na huwatunza wale ambao kazi yao huwezesha mawasiliano na ushirika.

Warumi 16:1–2 · Warumi 15:7

Rejea za Biblia

Warumi 16:1–2 · Warumi 15:7

Vyanzo

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

Onesimo: kupokewa kama ndugu

Onesimo ndiye anayelengwa na ombi la Paulo kwa Filemoni, na pia anatajwa katika Wakolosai. Paulo anaomba apokewe kama ndugu mpendwa. Barua hazithibitishi kwamba alikuwa mtoro wala kusimulia matokeo ya mwisho.

Anza na ombi

Paulo anamweleza Onesimo kwa maneno ya binafsi sana, anafafanua kwamba amekuwa mwenye manufaa, na kusema anamrudisha. Anakubali kuwajibika kwa kosa au deni lolote. Maneno haya hayaelezi kutengana kwao hapo awali, hayathibitishi wizi wala kutaja jinsi Onesimo alivyomfikia Paulo. Simulizi linalofahamika la mtumwa aliyetoroka ni jaribio la kujenga historia inayowezekana, si tukio lililosimuliwa moja kwa moja katika Filemoni.

Filemoni 1:10–19

Undugu katika ulimwengu usio na usawa

Ombi linamtaka Filemoni ampokee Onesimo kama ambavyo angempokea Paulo na amtambue zaidi ya kundi la mtumwa, kama ndugu mpendwa. Hili linaupa uhusiano wao changamoto kwa njia ya undugu katika Kristo. Halitangazi moja kwa moja kukomeshwa kwa utumwa wala kuripoti kuachiwa huru kisheria. Kusoma kwa kuzingatia

ushahidi kunakiri ukatili wa utumwa na kunakataa kubadili suluhisho la kijamii lisilokamilika katika barua kuwa idhini ya unyonyaji.

Filemoni 1:15–21

Rekodi zinazoungana lakini hazijakamilika

Wakolosai inamtaja Onesimo pamoja na Tikiko na kumweleza kuwa mmoja wa jumuiya ya wapokeaji. Majina yanayofanana yanaunganisha barua hizi bila kuthibitisha kwamba zilitumwa mara moja pamoja, kwamba wabebaji walikuwa na majukumu sawa, njia waliyotumia, wala mji wa kifungo. Changamoto ya vitendo iko wazi hata pale ambapo maelezo ya historia bado hayajahitimishwa: kupokea mtu kunahitaji kutambua hadhi yake hata kwa kujitoa, badala ya maneno ya upendo yanayoacha unyanyasaji ukiendelea.

Wakolosai 4:7–9 · Filemoni 1:17–21

Rejea za Biblia

Filemoni 1:10–19 · Filemoni 1:15–21 · Wakolosai 4:7–9 · Filemoni 1:17–21

Vyanzo

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

Epafrodito: huduma yenye kujitoa na kurudi kwa heshima

Epafrodito alimletea Paulo msaada wa Wafilipi na karibu akafa alipokuwa akihudumu. Paulo anamrudisha na kumsifu hadharani. Yeye ni mtu tofauti na Epafra, mfanyakazi mwenza anayehusishwa na Kolosai.

Zawadi ya jumuiya katika mikono ya mtu

Wafilipi inamtambulisha Epafrodito kama mjumbe wa kanisa na mhudumu wa mahitaji ya Paulo. Anabeba zawadi yao, hivyo ushirika wa kifedha wa barua unaonekana katika mtu halisi. Paulo anamweleza kama ndugu, mfanyakazi mwenza na askari mwenza. Maelezo haya yanaheshimu huduma ya kujitoa bila kutoa wasifu rasmi, historia ya familia wala mpangilio halisi wa safari zaidi ya habari zilizomo katika barua.

Wafilipi 2:25 · Wafilipi 4:14–18

Ugonjwa si kushindwa

Epafrodito anaumwa sana na anafadhaika kwa sababu Wafilipi wamesikia habari hizo. Paulo anazungumzia rehema ya Mungu katika kupona kwake na anakiri huzuni ambayo kifo chake kingeleta. Kifungu hakimwaibishi mgonjwa wala kumchukulia mfanyakazi kuwa mtu anayeweza kutupiliwa mbali. Kinaweka nafasi ya udhaifu, kuwajali watu ukiwa mbali, kushukuru kwa kupona, na athari halisi za kihisia za huduma.

Wafilipi 2:26–28

Kurudi kunakoambatana na heshima

Paulo analiomba kanisa limpokee kwa furaha na kuwaheshimu watu kama yeye. Kurudi hakumaanishi kwamba utume wake umeshindwa. Mfano huu unafuata maelezo ya sura hiyo kuhusu kujitoa kwa Kristo na kuwajali wengine kwa Timotheo. Unazihimiza jumuiya kuthamini kazi ya kimya yenye kujitoa na kuwatunza wafanyakazi wanaorudi. Epafrodito asichanganywe na Epafra wala kupewa matukio yaliyosimuliwa kuhusu huyo mfanyakazi mwingine.

Wafilipi 2:5–11 · Wafilipi 2:29–30 · Wakolosai 1:7

Rejea za Biblia

Wafilipi 2:25 · Wafilipi 4:14–18 · Wafilipi 2:26–28 · Wafilipi 2:5–11 · Wafilipi 2:29–30 · Wakolosai 1:7

Vyanzo

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

Yunia: mwamini anayeheshimiwa na maelezo yanayojadiliwa

Paulo anawaheshimu Yunia na Androniko kama wafungwa wenzake waliokuwa katika Kristo kabla yake. Yunia anatambuliwa kwa ujumla kuwa mwanamke. Wanazuoni hutofautiana kuhusu kama Paulo anawaweka wawili hao miongoni mwa mitume au anaeleza kwamba wanafahamika vizuri na mitume.

Habari tunazopata kutoka katika salamu

Warumi 16:7 inawaweka Yunia na Androniko katika mtandao wa Wakristo wa mwanzo na kukumbuka mateso yao. Lugha ya undugu ya Paulo inaweza kutaja Wayahudi wenzake badala ya familia yake ya karibu. Mstari hautaji mwenzi wa ndoa, hausimulii kifungo chao wala kubainisha wakati walipoamini. Salamu fupi inaweza kuthibitisha umuhimu halisi bila kuunga mkono wasifu kamili uliojengwa kwa makadirio.

Warumi 16:7

Namna mbili za kusoma kifungu cha maneno

Linda Belleville anahoji kutokana na matumizi ya Kigiriki na historia ya mapokezi ya maandishi kwamba kifungu kinawaweka Yunia na Androniko miongoni mwa mitume mashuhuri. Michael Burer na Daniel Wallace wanatetea usomaji kwamba walifahamika na mitume badala yake. Hili ni tofauti na suala la jinsia ya Yunia. Ikiwa usomaji unaowajumuisha utakubaliwa, maana na upeo wa neno mtume pia vinahitaji kujadiliwa; mstari haumfanyi kuwa mmoja wa wale Kumi na Wawili.

Warumi 16:7

Heshima bila kudai zaidi ya maandishi

Wakristo wanaojadili nyadhifa za huduma wanapaswa kuwasilisha hoja hizi kwa usahihi badala ya kumfuta Yunia au kuuchukulia mstari huu mmoja kama katiba kamili ya kanisa. Kinachobaki wazi ni heshima ya Paulo ya hadharani kwa waamini ambao walikuwa wa Kristo kabla yake na ambao waliteseka. Kuwakumbuka watu kama hao kunasahihisha taswira kwamba utume uliundwa tu na wanaume wake mashuhuri zaidi.

Warumi 16:7 · Warumi 16:1–16

Rejea za Biblia

Warumi 16:7 · Warumi 16:1–16

Vyanzo

- Barua za Paulo

  Kutoka Warumi hadi Filemoni; marejeo ya vifungu yanatolewa katika kila sehemu.

- Yunia na mitume: tafsiri inayomjumuisha

  Linda Belleville, “A Re-examination of Romans 16.7 in Light of Primary Source Materials,” New Testament Studies 51 (2005): 231–249.

- Yunia na mitume: tafsiri isiyomjumuisha

  Michael H. Burer na Daniel B. Wallace, “Was Junia Really an Apostle? A Re-examination of Rom 16.7,” New Testament Studies 47 (2001): 76–91.

Nyenzo shirikishi uliyopakua hufanya kazi bila muunganisho wa intaneti. Viungo vya vyanzo vya nje vinahitaji muunganisho.

https://paulineletters.com/sw/explore/resources/pauls-coworkers

© Barua za Paulo · CC BY 4.0 · MIT

Msimbo tulioandika wa nyenzo shirikishi zinazopakuliwa unapatikana chini ya leseni ya MIT. Maudhui na vielelezo vina masharti yake yaliyotajwa ya matumizi tena.

▶ Masharti ya matumizi tena